

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра лісового та садово-паркового господарства
Управління лісового та мисливського господарства у Херсонській області
Державне спеціалізоване лісозахисне підприємство «Херсонлісозахист»
Державне підприємство «Степовий ім. В.М. Виноградова філіал УкрНДІЛГА»

Матеріали III-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів
вищої освіти та молодих учених

«Наукові читання імені В.М. Виноградова»

18-19 травня 2021 року, м. Херсон

Херсон – 2021

«Наукові читання імені В.М. Виноградова»: Матеріали III-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених. 18–19 травня 2021 року – Херсон: 2021. – 107 с.

В збірку увійшли матеріали з питань методики викладання у вищій школі, екології рослин та природно-заповідної справи, теоретичних і прикладних аспектів інтродукції рослин, сучасних напрямків садово-паркового господарства, захисту рослин, дендрології, лісовідновлення, агролісомеліорації, фітомеліорації, лісівництва та лісознавства.

Відповідальні за випуск: Омелянова В.Ю.

Збірник підготовлено з оригіналів доповідей без літературного редагування. Всі матеріали представлені в авторській редакції, редколегія не несе відповідальності за недостовірність представленої авторами інформації.

Херсонський державний аграрно-економічний університет, 2021

Оргкомітет конференції

- Кирилов Ю.Є. Голова оргкомітету ректор Херсонського державно аграрно-економічного університету
- Члени оргкомітету:
- Бойко П.М. кандидат біологічних наук, доцент, декан факультету рибного господарства та природокористування ХДАЕУ
- Бойко Т.О. кандидат біологічних наук, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
- Дементьєва О.І. кандидат сільськогосподарських наук, в.о. зав. кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
- Головащенко М.Ф. кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
- Котовська Ю.С. асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
- Стрельчук Л.М. асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
- Омелянова В.Ю. асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ

Херсонської області	40
РУМЯНЦЕВ М. Г., ЛУК'ЯНЕЦЬ В. А.	
Особливості проведення освітлення механізованим способом у природних дубових молодняках Лівобережного Лісостепу	43

СТРЕЛЬЧУК Л.М. ФЕТІСОВА К.Р.	
Екологічна роль та сучасний стан полезахисних і лісових смуг	47
ШАВНЯ І.В.	
Створення лісових культур сосни звичайної на прикладі ДП «Коростенський лісгосп АПК»	49

IV. ДЕНДРОЛОГІЯ

ОМЕЛЯНОВА В.Ю., АФАНАСІЄВСЬКА І.С.	
Особливості застосування <i>Morus alba</i> L. та <i>Morus nigra</i> L. у захисних насадженнях Херсонської області	52
ОМЕЛЯНОВА В.Ю., КРАЖКО Є.	
Роль рослин у сучасному місті	54

V. ЗАХИСТ РОСЛИН

ГЛОД О. І., НАЗАРЕНКО С.В.	
Щодо методики виявлення осередків клопа дубова мереживниця	57
ХРОМУЛЯК О.І., ЯЩУК І.В.	
Застосування гербіцидів Пікадор та Річард для хімічного догляду за культурами сосни звичайної в умовах Київського Полісся	59
ЯЩУК І.В., ХРОМУЛЯК О.І.	
Випробування гербіцидів Булон та Гліфовіт в 3-річних культурах сосни звичайної	62

VI. СУЧАСНІ НАПРЯМКИ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

БОЙКО Т.О., ЕШКАР З.	
Використання витких рослин у міжквартальному озелененні міста Херсон	64
ДЕМЕНТЬЄВА О.І., ЛУЦЕНКО В.С.	
Особливості створення проекту озеленення інтер'єру загальноосвітнього навчального закладу	66
ДЕМЕНТЬЄВА О.І., ФОМІНА І.С.	
Створення проекту озеленення об'єкту обмеженого користування	68
МИРОНЧУК К.В.	
Аспекти досліджень живоплотів в урбанізованому середовищі	71
ОМЕЛЯНОВА В.Ю., МОТУЗНА О.	
Особливості використання ліан у вертикальному озелененні	74

2. Мельников Н.Н., Волков А.И., Коротков О.А. Пестициды и окружающая среда. М.: Химия, 1977. - 239с.
3. Химический уход за лесом и перспективы его развития: Обзорная информация / В.Т.Бельков, И.И.Марадудин, А.Н.Вержечинская и др. М., 1986, 40с. / Лесоведение и лесоводство / ЦБНТИ Гослесхоза СССР; Вып. 2.

VI СУЧАСНІ НАПРЯМКИ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

ВИКОРИСТАННЯ ВИТКИХ РОСЛИН У МІЖКВАРТАЛЬНОМУ ОЗЕЛЕНЕННІ МІСТА ХЕРСОН

БОЙКО Т.О.

к.б.н., доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства

ЕШКАР З.

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Херсонський державний аграрно-економічний університет, Херсон, Україна

Вертикальне озеленення поправу вважається одним з традиційних та сучасних прийомів у ландшафтному дизайні. Воно допомагає у короткий термін при нестачі території отримати велику зелену ділянку, оформити фасади та стіни будівель, також зелені стіни використовуються для ізоляції та відокремлення ділянок, що також можна застосовувати і у жилих приміщеннях для зонування кімнат. Значна перевага, що вигідно відрізняє вертикальне декоративне озеленення від інших прийомів садового дизайну – його доступність і універсальність, а при знанні певних принципів створення і правил догляду – можливість втілити будь-яке оригінальне рішення [1, 2].

Система вертикального озеленення у місті це вдале вирішення проблеми нестачі чистого повітря та зелених зон в умовах щільної забудови міст. Рослини відіграють роль у формуванні міста, надають йому індивідуальності, також відіграють роль фільтру, зменшуючи кількість пилу та смогу в повітрі, грають не останню роль у формуванні мікроклімату, регулюючи тепловий режим, вологість та рухомість повітря [3]. Слід враховувати вплив витких рослин на температуру повітря. Поглинаючи і відбиваючи в атмосферу частину сонячної енергії, рослини зменшують нагрівання поверхні стін. Відповідно, чим більша поверхня стін будівель вкрита ліанами, тим більша площа будівлі захищена від перегріву [3].

Одним з ефективних застосувань витких рослин – використання їх у міжквартальному озелененні. Внутрішньоквартальне озеленення представляє собою зелені насадження, розташовані в межах кварталів, що не мають виходу до вулично-дорожньої мережі та використовуються в рекреаційних цілях жителями кварталів [4]. Основна його особливість – стихійність

посадок, які проводяться головним чином жителями кварталу. При цьому найчастіше посадки рослин, зроблені за проектом будівництва, згодом в значній мірі трансформуються мешканцями. Стихійність призводить до хаотичності асортименту рослин, що висаджуються, а також відсутності будь-якої планування [4].

Характер забудови міського середовища зумовлює необхідність вертикального озеленення території, оскільки несприятливі зміни інсоляції і мікроклімату можливі для 70% багатопверхових будинків в Херсоні через недотримання норм і правил містобудування.

Згідно літературних джерел на території Херсону було виявлено 31 вид деревних ліан [1, 3, 5]. За нашими спостереженнями у міжквартальному озелененні використовуються лише п'ять видів дерев'янистих витких рослин.

Найбільш поширеною ліаною виявився *Hedera helix* (L.), один з зимостійких, посухостійких та стійких до ураження патогенними організмами вид ліан. Цей вид є вічнозеленим, з цим пов'язана його популярність у міжквартальному озелененні.

Популярними також є *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch., *P. tricuspidata* (Siebold & Zucc.) Planch., *Campsis radicans* (L.) Seem. та *Wisteria sinensis* (Sims) Sweet. Ці види є найбільш зимостійкими серед усіх ліан, що використовуються в озелененні Херсону. Часто висаджують у прибудинкових територіях плетисті рози різних сортів. Однак ці рослини потребують ретельного догляду, оскільки часто підлягають ураженню низки ентомошкідників та грибкових хвороб [6-8].

Для декорування стін та вертикальних поверхонь пропонуємо *Lonicera giralddii* Rehd. та *Hedera colchica* C.Koch – вічнозелені та стійкі до жорсткого аридного клімату Херсону ліани. *Lonicera caprifolium* L., *Ampelopsis aconitifolia* Vge, *Clematis jackmanii* Moore менш стійкі, однак високодекоративні види, які за належного догляду мешканців кварталів будуть успішно рости та виконувати екологічні, санітарно-гігієнічні та естетичні функції.

Список використаних джерел

1. Дементьєва О.І., Островерх А., Веч Б. Асортимент ліан в озелененні міста Херсон. Матеріали науково-практичної інтернет-конференції викладачів, молодих учених та студентів. Херсон. 2018. 176-178.
2. Мельник Р.П. Конспект адвентивної фракції урбанофлори Миколаєва. Чорноморськ. бот. ж. 2009. т. 5, №2. 147-162.
3. Бойко Т.О., Дементьєва О.І., Котовська Ю.С. (2019). Оцінювання біолого-екологічних властивостей деревних ліан в умовах міста Херсон. Науковий вісник НЛТУ України. (29). № 5. 31–35.

4. Коляда А. Оценочная характеристика древесных растений, используемых во внутриквартальном озеленении г. Уссурийска. Вестник СВФУ. 2016. № 1(51) с. 15-22.
5. Boiko T., Dementieva O., Omelianova V., Strelchyuk L. Ornamental woody plants assortment expansion in landscaping the cities of Southern Ukraine. 20-th International multidisciplinary scientific geoconference SGEM 2020. 2020. 595-602.
6. Станчева Й., Роснев Б. Атлас болезней сельскохозяйственных культур. Болезни декоративных и лесных культур. София-Москва. 2005. Том 5. 247 с.
7. Бойко Т.О., Бойко П.М. Озеленення міст півдня України – основа формування екологічної компоненти сталого розвитку екосистем. II Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених з нагоди Дня науки Сучасна наука: стан та перспективи розвитку у сільському господарстві. 2020.
8. Бойко Т. Фітосанітарний стан зелених насаджень міста Херсон. Scientific Bulletin of UNFU, 2020. т. 30, № 4. 67-72.

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ПРОЕКТУ ОЗЕЛЕНЕННЯ ІНТЕР'ЄРУ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ДЕМЕНТЬЄВА О.І.

к. с.-г. наук, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства

ЛУЦЕНКО В.С.

здобувач вищої освіти

Херсонський державний аграрно-економічний університет

В інтер'єрах загальноосвітніх навчальних закладів вічнозелені рослини відіграють важливу роль та широко використовуються для оформлення навчальних приміщень, коридорів, залів та інших приміщень, виконуючи при цьому різноманітні функції, а саме: естетичну, що створює емоційний вплив на людину; фітосанітарну – очищення повітря летючими органічними речовинами рослин, що володіють вираженою антимікробною дією; освітню – знайомство учнів з асортиментом рослин різних кліматичних зон, включаючи тропіки, субтропіки, пустелі і напівпустелі; виховну – формування у школярів дбайливого ставлення до об'єктів рослинного світу, розвиток допитливості та трудового виховання; розвиваючу – вивчення способів розмноження і особливостей вирощування рослин різних життєвих форм і екологічних груп, формування та вдосконалення навичок і умінь по догляду за рослинами [2].